

BİLMEK, YAPMAK VE BAŞARMAK

Nüvit OSMAY

San Mişel'in Kitabı ile meşhur İsveçli Doktor Axel Munthe Capri'deki evinin duvarlarına vaktiyle kendi başarı formülünü şöyle yazdırmıştı: "Bilmek, istemek, çüret etmek ve susmak." Einstein'ın formülü biraz başkadır: "Çalış, oyna ve dilini tut!" Dost kazanmak sanatı kitabıyla ün salan Dale Carnegie de başarının sırrı: "İnsanlarla geçinmesini bilmek ve onları idare edebilmektir" derdi.

Hayat bir matematik formülü ile ifade edilecek kadar basit olmadığı için her başarı kazanmış her insanın kendine göre bir formülü, bir düşüncesi vardır. Birinci Dünya Savaşı'nın Kaplanı Fransız Başvekil Clemançeau da başarısının sebebini şu cümle ile izah ederdi:

"Başımı tararken saçlarımdan başka birşey düşünmem."

Ampülü bulan ve teknik sahada insanlığa buluşları ile en çok iyilik etmiş olan meşhur Edison bu başarılı buluşlarının "Yüzde doksanın ter, yüzde onunun ilham" olduğunu söylerdi.

Bütün bu güzel söz ve düşünceleri ilk bakışta bir ortak paydada toplamak güç görünür, halbuki ister doğrudan doğruya söylenmiş olsun, ister söylenmesin başarıya varmanın birinci basamağı bilmektir. Bu ister teknik alanda olsun, ister sosyal alanda olsun, o işle ilgili bütün bilgilere sahip olmak demektir.

Yalnız meselenin püf noktası, birşeyi bildiğimizi söylediğimiz veya iddia ettiğimiz zaman, hakikaten o bilgiyi kullanacak kadar ona sahip olup olmadığımızdır.

Bundan otuz yıl kadar önce yabancı uzmanlar memleketimizde iş metodlarını ıslah etmek üzere ilgili mühendis ve ustabaşılardan teşekkül eden bir gruba kurs veriyorlardı. Kursta ele alınan konular istihsal mühendisliği veya daha sonraki adıyla metod mühendisliği (hatta bugün sevki idare mühendisliği de denmektedir) ismi altında toplanıyordu. Bu sahada uzun tecrübeleri olan yaşlı bir uzmana anlattıkları bittikten sonra genç bir mühendis şöyle bir soru sordu:

-Sizi büyük bir dikkatle dinledim, fakat özür dileyerek şunu söylemek zorundayım ki bütün bunlar bizim mühendis okullarında gördüğümüz konular ve bilgilerdir. Halbuki biz çok başka şeyler bekliyorduk.

İhtiyar uzman gülümsedi ve:

"Çok haklısınız, dedi siz benim Einstein'ın yeni teorilerinden mi bahsedeceğimi zannetmiştiniz. Benim söylediklerimi mühendis okulundan çıkmış her mühendis bilir. Yalnız ben şu ana kadar gördüğüm atölye ve fabrikalarınızda sizin bu bilgileri bildiğinizin en ufak bir emaresini görmedim de." İhtiyar uzmanın sözleri hâlâ kulağımdadır. Bilmek demek herhangi bir mâlûmatın şu mektep sırasında öğretilmesi veya filan kitaplık rafındaki kalın kitabın içerisinde, hatta bir masal gibi kafamızın bir tarafında bulunması demek değildir. Hakkile bilmek, yeni bir fikri uygulamak, ondan faydalanmak, ondan meyve ve sonuç almak demektir.

Bu nokta çok önemlidir. Hayatta başarıya götüren bilgi nazari (kuramsal) olarak başlayan, fakat sonunda ameli olarak kullanılabilen bilgidir.

Hayatta birçok insanlara rastgelirsiniz birşeyi bildiklerine inanmışlardır, ansiklopedik bilgiye de sahiptirler, fakat bir şeyi pratik olarak yapıp netice alamazlar. Çünkü bilgileri sırf nazariyedir. Kafi değildir. Yahutta başlamak cesaretini ve bitirmek azim ve sebatını gösteremezler. Bir İngiliz atasözü başarıya varmak için "dene, dene ve gene dene" der. Meşhur kutup seyyahı, Amiral Peery'nin küçük torunu birgün büyük annesine:

-Büyükanne der, ben aya gitmek istiyorum, acaba gidebilir miyim? Şu anda büyükanne'nin cevabını okumadan kendinizi onun yerine koyun ve ne cevap vereceğinizi bir düşünün. (O zaman daha aya gidilmemişti) Bu üzerinde uzun zaman düşüneceğiniz ve unutamayacağınız bir test olacaktır. Şimdi bakın bu büyük kadın küçük torununa nasıl cevap vermişti:

"Eğer istediğin şeyi hakikaten candan istiyorsan, onun hakkındaki bütün bilgileri bıkmadan, yılmadan ve yorulmadan öğrenebilme-

yi başarabilirsen ve sonra bunları uygulamak için bütün kuvvet ve cesaretini sarfedebilirsen, senin dünyada yapamayacağın hiçbir şey yoktur."

Zamanımızın en ünlü psikologlarından William James'ten başarının bir tek kelime ile tarifi istenmiştir. Çok güç bir şey demiş psikolog, fakat mademki ısrar ediyorsunuz söyleyeyim:

"Cesaret!"

Bununla başarının son basamağına gelmiş olduk, o da hata yapmaktan, başkalarının bizi yanlış anlamasından korkmamaktır. Eğitim sistemimizi inceleyen yabancılar bizim zekanın, şahsi teşebbüsün ve düşünceenin gelişmesinden fazla hafızaya dayanan bilgilere önem verdiğimiz kanısındadırlar.

İş hayatımızı inceleyen yabancılar da hata yapmak korkusunun Demokles'in kılıcı gibi her idarecinin başı üstünde bulunduğunu ve bu yüzden işlerin yapılmadığını veya çok yavaş gittiğini iddia ederler.

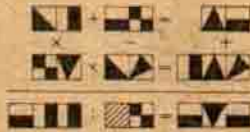
Uzun zaman Türkiye'de önemli görevlerde bulunmuş bir yabancı uzman da "Mevzuatta cezai müeyyidelerin çokluğu nispetinde amirlerin karar verme kabiliyetleri azalır" demişti.

Şu halde bir kere toplum olarak başarıya varabilmek için, yapacağımız şeyleri hakikaten bildiğimize kani olmalıyız. Bilmediğimizi kabul etmek çok büyük bir fazilettir, eskiler "kişi noksanını bilmek gibi ırfan olmaz" derledi. Çünkü onu bir kere kabul ettik mi, gittikçe ufalmakta olan bugünkü dünyamızda herhangi bir yerde, herhangi bir kimse onu bizden daha iyi bilmektedir ve biz tevazu ile onun önünde eğilerek, istediğimiz şeyi ondan öğrenebiliriz.

Bundan sonra uygulamak gelir. Yapmak gelir. Hata yapmaktan korkmamak gelir. Yalnız bunu toplumca kabul etmemiz gerekir. Çünkü hiç iş yapmayan hiç hata yapmaz. Toplumları yükselten insanlar, hata yapan, fakat hatalarından dönecek kadar kişilik sahibi olan ve onları bir dafña yapmayacak kadar sağ duyusu olan kimselerdir.

İş yapan insanları teşvik edici bir ortam yaratmak için insanlar hakkında hüküm verirken, yalnız hatalarını değil, yaptıkları işleri de gözönünde tutmağa alışmalıyız, çünkü Allah bile onlar hakkında hükmünü bütün bir ömrün muhasebesini yaptıktan sonra veriyor.

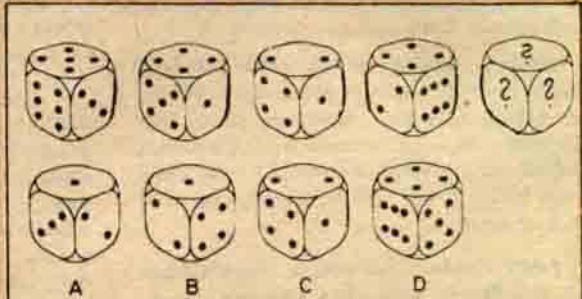
DÜŞÜNME KUTUSU

Her kare bir rakamı göstermektedir. Aynı kareler aynı rakamları gösterirler. Deneyerek, düşünerek ve hesap ederek karelerin yerine uyacak rakamları koyunuz. Ve bütün yatay ve düşey işlemleri tamamlayınız.

ÇEMİŞGEZEK-kelimesinin içindeki harflerle en az 20 tam anlamlı sözcük üretiniz.

YENİ BİLMECELERİMİZ

A—B—C—D zarlarından hangisi mantiken beşinci zarın yerine geçecektir?

GEÇEN SAYIDAKİ BİLMECELERİN ÇÖZÜMÜ

$$924 + 30 = 954$$

$$22 + 430 = 452$$

$$42 + 460 = 502$$

$$1 + (1 + 1 + 1) = 12$$

BOLVADIN

1-AI, 2-II, 3-İn, 4-An, 5-Av, 6-Din, 7-Nida, 8-Vadi, 9-Ova, 10-Bol, 11-Oda, 12-Nabi, 13-Nail, 14-Ad, 15-Adi, 16-Don, 17-Bina, 18-Bol, 19-On, 20-Od,